

Tiše, děti, pan premiér má vizi. Komentář Štěpána Chába

- CZ24 News | 4. září 2023

ČESKO: Ve filmu Monty Pythonův Život Briana je krásná scéna, která vystihuje vizi Petra Fialy o tom, kterak stojíme na křižovatce a ne a ne se rozhybat. Briana, čerstvě určeného za Mesiáše, pronásleduje dav následovníků. Brian ztratí v běhu sandál. U sandálu se dav zastaví a začne hádka. Jedni Briana chtějí následovat se sandálem v ruce, druzí s tykví v ruce. A začne hádka, kterým směrem se vydat. Uprostřed nich stojí starý mudřec. Dav se nedohodne, a tak začne Briana opět pronásledovat. Mudřec začne vykládat do dusotu prchajících nohou svůj připravený projev. Samá moudra, samá podstata žití. Jenže dav prchá. Nikdo ho neposlouchá. S posledním zadupáním se mudřec rozpačitě rozhlédne, zapumpuje nespokojeně pěstičkami, zmlkne a předstírá, že on nic, on muzikant, nenápadně odkráčí mimo záběr filmu i života. Petr Fiala v kostce.

Evropské státy jako dav dusají kupředu, my stojíme, jak dí Petr Fiala. V devadesátých letech se měly objevit vize budoucnosti. Třicet let poté už je pozdě. Za tu dobu jsme stihli zlikvidovat soběstačnost, rozprodat cokoliv hodnotného do zahraničí (a doposud předstíráme, že do byla ona devadesátková prosperita, nebyla, jen jsme všechno prodali a jali se za takové peníze prožrat až do současného stavu bez perspektivy), nedokázali jsme nakopnout výstavbu infrastruktury, zamrzli jsme v energetice, v bytové politice. Místo politických vizí razíme třicet let starou a ochozenou politiku Václava Havla, na kterou není nikdo zvědavý, protože je to z nynější perspektivy obdoba politiky přilepování se k silnici.

Fialova slova by dávala smysl, kdyby i zbytek Evropy jako my ustrnul ve vývoji na třicet let při zavádění montoven jako nosné části své ekonomiky a snad až cíleného zbavování se jakéhokoliv vlivu na vlastní stát a jeho ekonomiku. Jenže tak to není. Pokud Fiala teď tvrdí, že začneme investovat, říká tím, že teď, po třiceti letech, se teprve rozběhneme ze startu. Nikdo nás v devadesátkách neinformoval, že jsme na startu, my mysleli, že si z nás všichni sednou na zadek a budou nám podstrojovat a malovat nám krásnou budoucnost, zdá se. Vzдор našim naivním představám nás ale obrali o první poslední. Místo olympiády teď kvůli tomu startujeme na paralympiádě. Ten náskok nemáme šanci dohnat. Už jen proto, že jsme se z větší části stali montovkami pod poručnictvím našich západních sousedů, které jsme se, slovy Petra Fialy, jali dohnat. A předejhnat.

Obzvláště obtížné, pokud premiér i při svém nejspíš klíčovém projevu tohoto volebního období ukáže trpasličí úroveň své politiky. Kritikou potěšil v projevu jen období vlády Andreje Babiše. Nezabrousil hlouběji do promarněných celých třiceti let. Jen si kopnul do opozice. Jenže stejně jako se teď vůči Babišovi vymezuje Fiala, vymezoval se oprávněně Babiš před deseti lety vůči předchozí dekádě, dvěma dekadám. Ta štítivost vůči naší novodobé historii jde vlastně napříč celými třiceti lety. A nezlepšuje se to.

I nynější vláda jeví příznaky toho, že na ni budeme v budoucnu hledět jako na další promarněné období pod bičem správců, nikoliv státníků s vizemi. A ne, prodavač prázdných floskulí od marketingového stolu, to nemá se státnictvím nic společného. Pravit, že nakopneme republiku investicemi bilionů korun, umí kdejaké tele. Ale uhrát to tak, aby se ty biliony skutečně našly a nezbláčili se u toho obyvatelé republiky, to je jiná. Fialova junta zatím předvádí jen to zbláčení obyvatel. Ale právě toho se měla vyvarovat. Bez úspěchu. Stačí poukázat na to, že v rámci konsolidačního balíčku přišlo Ministerstvo dopravy o 16 miliard, nejvíc ze všech ministerstev. To nás jistě dostane na mapu Evropy a do popředí zájmu.

Udělat fajn powerpointovou prezentaci a nechat si k ní od marketáků sepsat projev, nacpaný po okraj prázdny slovy, to už jsme tu měli nesčetněkrát. A to napříč politickým spektrem. Od Paroubkova Kdo z vás to má přes Špidlovo I největší pesimisté jsou si jistí, že do pěti let od vstupu do EU platově doženeme Německo, Klausovo Neexistují špinavé peníze, Babišovo Budu řídit stát jako firmu až po Fialovy halucinace z uzavřeného oddělení blázince ve Strakovce.

A možná Špidlovo tvrzení, že do pěti let od vstupu do EU doženeme platově Německo, je podstatou Fialovy vize naší krásné budoucnosti. Za těch skoro dvacet let v unii jsme platově Německo skutečně dohonili. Teď. Jenže jsme teď dohonili Německo a jeho platy, které Němci pobírali před dvaceti lety. Za tu dobu nám německá ekonomika zase prchla do nedostižných dálav. A to samé můžeme očekávat od Fialova projevu, který měl z jiných úst zaznít před třiceti lety. Ne nyní, když už jsme dokonale mimo mísu a v rukou zahraničních „investorů“, kterým je nějaká Česká republika dokonale ukradená. Jde jim o prachy, přece. Jim vyhovuje naše role montovny s nízkými platy a žádnou krásnou budoucností.

A tak místo drobné práce, která se rozprostře na celou republiku a pomalu, takřka neviditelně bude zlepšovat naši situaci, přijde bombardák Fiala s megalomanským plánem za biliony korun, jimiž má zakrýt tu bublinu prázdnoty, kterou nám tu předvádí poslední dva roky. Nevadí, ještě dva roky vydržet... Po Fialovi přijde další bezzubá vláda, s dalšími nesplnitelnými vizemi. A jen tak na okraj – je naprosto vyloučené dostat se z pozice kolonie v čele s politikem, jehož politika je tak prokoloniální, snad až lokajská, bez osobnosti.

Ostatně, už začal tendr na dostavbu Dukovan? Já jen, že z vládní koalice před volbami zaznívalo, že s nimi u kormidla bude všechno frčet jako po másle. Už se staví? Nebo za ty dva roky stihli akorát z výběru dodavatelů vyšachovat v politickém prohlášení Rusko s Čínou? Ale na nic dalšího se nezmohli? Já jen že právě to nás teď docela pálí, ale místo toho řešíme blbosti (jako třeba že se staneme premiantem ve vývoji umělé inteligence, ten se premiérovi povedl, ten byl fakt dobrý). I ve svém klíčovém projevu Fiala řekl, že je potřeba zásadně posílit energetiku. To ale asi myslel nějaké pevné podpalače českých domácností na bázi solární technologie. Aha.

Ale ne, vážně, čím začneme? Dukovany? Dostavba dálnice do Rakouska? Nebo pražský obchvat? A co ta ostudná cesta z Ruzyně do města? Nasypeme něco do regionů, nebo to zase bude čistý pragocentrismus? Zlikvidujeme neúměrně dlouhé povolení u staveb? Nebylo by fajn začít u dodávání úplně obyčejných léků? A co to zatracené bydlení, bude se na tom pracovat? Nebo najedeme na komunitní sdílení bytů, ložnic i postelí? To kdybychom udělali, přestaneme mít problém. To je nápad. No, skončí to jako vždycky. Vytvoří se několik výborně placených pracovních skupin, které zbývající dva roky budou stavět na papír i do excelových tabulek vzdušné zámky, investují se do toho desítky milionů, ne-li rovnou stovky, a pak se začneme zabývat znovuzaváděním EET. A vše bude zapomenuto. Z velkého projevu zbude jen průvan hádek ve Sněmovně.

No nic, vzdor vizím našeho premiéra jdu dál zkoumat výrobu elektřiny šlapáním na kole. Zatím mi nejde spočítat, kolik desítek kilometrů musím ušlapat, abych utáhl jedno vyprání pračky. Ale já to rozlousknu. Valcha to kdyžtak jistí.

AUTOR: Štěpán Cháb

ZDROJ: krajskelisty.cz